

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 „
Negyedévre ———— 6 „
Egy hóra ———— 2 „
— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 152. szám.

Hétfő július 6.

Olvasóinkhoz.

Egy felette megtisztelő felhívásnak engedve, elvállaltam a „Fiumei Estilap“ felelős szerkesztői állását s így kénytelen leszek Nagybeeskerekről hosszabb ideig távol maradni.

Átadom tehát eddigi tisztemet *Somfai János* urnak, a „Torontál“ kipróbált, hűséges munkatársának, ki hat éve működik Nagybeeskereken mint ez ujság helyettes szerkesztője. Magam ezentul mint a „Torontál“ főszerkesztője kívánom tehetségemhez képest a lapot szolgálni, melynek tizenöt éven át voltam felelős szerkesztője.

Kérem a „Torontál“ olvasóit, barátait és előfizetőit, hogy részesítsék e lapot továbbra is abban a szeretetben és támogatásban, melyet becsületes ujságírói munkáikkal megszerezni és megtartani legfőbb igyekezetünk volt mindenkor.

Dr. Brájer Lajos.

Kapuzárás előtt.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, július 5.

A képviselőház most már igazán a kapuzárás előtt van. Még csak a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatot kell letárgyalnia s azután megkezdődhetik a nagy nyári szünet.

Szombaton úgy volt, hogy már szerdán bezárják a képviselőház kapuit, azonban Nagy György ismeretes indítványa megzavarta az utolsó órákat.

A kormány ugyanis a főrendiházzal ki akarja korrigálni a hetedik szakaszt, már pedig ebben az esetben a főrendiháznak vissza kell küldeni a javaslatot a képviselőháznak, hogy ez újolag tárgyalja s a főrendiházzal egyező határozatot hozzon. A képviselőház kapuzárása ezzel a zavarral tehát némileg eltolódott s szerda helyett majd csak pénteken zárul. Közben három napig szünetel a Ház és pénteken tart ülést, amikor a főrendiház által korrigált végrehajtási novellát végleg elintézi a Ház s azután elnapolja magát a nyári szünetre.

Ez az elintézés politikai körökben, de a közvéleményben is, általában megnyugvást kelt, mert ha a képviselők egy része egy-két napot veszít is vakációjából, a végrehajtási novella ügye elkerülhetlenné teszi ezt.

A novellának ugyanis mielőbb törvényerőre kell emelkednie s nem lehet azt őszig halasztani, mert a három hónapi szünet alatt a hitelezők valóságos hajtóvadászatot indítanak az adóskra, ez pedig sem szociális, sem humánus szempontból meg nem engedhető.

Ez nemcsak egyesek felfogása, de általános vélemény is, azért tehát csak hadd tolódjék ki még néhány napig a kapuzárás. Ilyen jelentőségű ügyért ez nem olyan nagy áldozat, de ha még olyan nagy is volna, akkor is meg kell hozni.

Azután pihenhet a Ház. Ősszel ugyanis nagy munka következik a képviselőháza: a választói jog korszakalkotó reformja, a mely betetőzi majd a parlament jelenlegi ciklusát s új korszakot nyit a magyar parlament életében és pedig remélhetőleg az ország boldogulásának, fejlődésének és virágzásának javára.

A tűzoltóságok szervezése a községekben.

— július 6.

A mai majdnem tiszta reális világban mindinkább eltávolodik a társadalom azoktól a nemes intézményektől, amelyek azon nemes alapon nyugszanak, hogy: „Egy mindnyájunkért és mindnyájunk egyért“.

Az ember társadalmi együttélésre teremtett lény. Minden szükségével, minden vágyával embertársaira van utalva és azok kölcsönös támogatásával haladhat csak valaki előre és mégis, amidőn arról van szó, hogy a közjóért tegyünk valamit, részint csendesen visszahúzódunk, részint közömbösek és sajnos, van olyan is, aki az ilyen törekvéseket egyenesen nevétségeseznek találja és ahelyett, hogy támogatná, még gúnyolja.

Ilyen intézmény a tűzoltóság. Vármegyénkben csak a községek egy negyed részében léte-

zik tűzoltóság és ezek közül is hány testület köszönheti fennállását a néha-néha adott parádéknak, hány lehet ezek közül teljesen elhanyagolva és végre hányadrésze ezeknek felel meg igazán rendeltetése céljának?

Bizony, ha tovább mennénk a kutatással, még talán jobban szomorítana el bennünket a talált eredmény.

Pedig nem hiszem, hogy volna a mi szép és szerencsés vármegyénkben egyetlen egy község is, ahol egy kis jóakarattal és ambícióval ne lehessen egy néhány lelkes embert összehozni, akik egy hozzáértő egyén által kioktatva, ennek a nemes feladatnak teljesen, vagy legalább is kielégítő eredménnyel meg nem tudnának felelni.

Mindegyik községben a körülmények tapintatos figyelembevételével lehetne szervezni önkéntes tűzoltóságot, mely olcsóbb is és jobban felel meg céljának, mint a kényszertűzoltóság, amelynek napjai már előre is megszámlálvák.

Egy helyen az ambíció, az ügy iránti közömbösség, más helyen a szereplésre való törekvés miatti torzalkodás akadályozza meg e nemes intézmény létesülését, de, sajnos, van olyan hely is, ahol guny tárgyává van téve oly intézmény, amely életet és vagyont véd. Erről e helyen nem mondunk bírálatot, hanem okuljanak a káron.

Vármegyénk kiváló vezetősége megadja az alkalmat arra, hogy minden községből egynehány ember a tűzoltásban kioktattassék. Ezeknek azután az volna a feladatuk, hogy mint e nemes ügynek lelkes apostolai, otthon ismeretüket másokkal közöljék. Ugy látszik azonban, hogy eddig még nagyon kevesen vannak, akik részt vettek a tanfolyamokon vagy kevés ambíciót mutattak, mert még mindig aránylag nagy a részvétlenség.

Szerencsére kaptunk felülről oly üdvös intézkedést, amely alul kibujni ugyszólván lehetetlen és az ügynek a járási tűzfelügyelők és az illetékes hatóságok lelkiismeretes ellenőrzése mellett van remény, hogy a közel jövőben minden községben lesz tűzoltóság, amely közmegelegedésre fog működni.

Hendi Miklós,
s. jelező,
képesített tűzoltó.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Testvérek.

Luca meghallotta a mankók kopogását, tágra meresztette zavaros szemét és izgatottan fordult az ajtó felé. Arcát, melyet az örökös láz és szenvedés elcsigázott és a sok himlőhelytől valóságos rózsának látszott, most hirtelen kegyetlenség, sőt gyűlölet torzította el. Görcsösen megragadta anyjának kezét és érdes hangon ráivallt:

— Kergesd el, kergesd el! Nem akarom látni. Értesz, soha többé!

Saját szavai szinte fojtogatták. Erősen, valóságos ijedten megszorította anyja kezét, mi alatt zihált a melle.

— Az anyja csitítani próbálta:

— Igen, igen, fiam. Nem fogod többé látni. Azt teszem, amit te akarsz. Elkergetem. Ez a te házad, fiam, és az történik itt, amit te akarsz.

Luca hörögve megfordult:

— Most, most, rögtön! — mondá vad állhatatossággal és anyját az ajtó felé taszította.

— Igen, fiam, most, rögtön.

Ciro mankójára támaszkodva megjelent a küszöbön. Ősztővér alak volt, aránytalanul nagy fejjel. A haja oly világos szőke volt, hogy szinte fehérnek látszott. Szeme szelíd, mint a báránnyé és bánatosan kéklik elő a világos, hosszú szemöldökvonal alól. Szótlanul lépett be, mert — néma volt. Egy régi szélhűdés némitotta el örökre. De beszélt a szeme, amelynek beteges volt a fénye és amelylyel figyelmesen és áthatóan tudott nézni. Megállt a szoba közepén, mankó-

jára támaszkodva, tétován. Jobb lába, amely ferde és rövid volt, gyengén bár, de észrevehetően reszketett a félelemtől.

Luca az anyjára mordult:

— Mit akar itt ez a sánta? Kergesd el! Akarom, hogy elkergetsd! Megértettél? Rögtön!

Ciro odafordult mostohájához, aki már felemelkedett. Olyan könyörgő tekintettel nézett rá, hogy annak nem volt szíve erőszakoskodni. Aztán hóna alá illesztve a mankót, szabadon maradt kezével kétségbeesett mozdulattal tett, majd falánk pillantást vetett a szoba sarkában álló kenyeres ládára, mintha azt akarná mondani: Éhes vagyok!

— Nem, nem! Ne adj neki semmit! — ordította ágyából Luca az anyja felé. Semmit! Kergesd el!

Ciro nagy feje reszketve bólintott és a szeme tele volt könnyel. Mikor mostohája félkezével megfogta vállát és az ajtó felé tuszkolta, hangos zokogásba tört ki, de azért türe, hogy kivezessék. Még hallotta, hogy az ajtót becsukják mögötte, majd leült a küszöb elé és keservesen, hangosan zokogott.

Luca dühös arccal fordult az anyjához:

— Hallod? Ezt is csak azért teszi, hogy engem bosszantson!

A zokogás behallatszott és csak néha törte meg egy-egy kétségbeesett nyöszörgés, a mely hasonlított a haldokló őszvér keserves vinnyogásához.

— De, hallod? Eredj! Kergesd el a küszöbről!

Az asszony felállt, az ajtóhoz sietett, felszakította és csontos kezével ütlegelni kezdte,

hogy elkeresse onnan. Luca könyökére támaszkodva hallgatta és közbekiáltott:

— Még, még!

Ciro hallgatott. Sirását visszafojtotta és ki-támolygott az utcára. Rettentően éhes volt. Már vagy két napja nem evett. Alig volt annyi ereje, hogy mankóján tartsa magát. Az utcán gyerkőcök futkároztak egy papír sárkánnyal, amely pompás szelet fogott. Egyik-másik hangosan elkiáltotta magát:

— Ihol a sánta!

A többiek gúnyolódni kezdtek vele:

— Gyere, te, kengyelfutó, fussunk versenyt!

Mások nagy fejére célozva, pajkosan kérdezték:

— Hogy a borjuvelő fontja, falu nyomorékja?!

A legkegyetlenebb kirántotta mankóját és elfutott. A néma megtántorodott, nagy kínlódással fölemelte és megindult. A gyerekek sivatása és nevetése elhalkult a folyó irányában. A sárkány felemelkedett, mint valami rejtelmes ország őriási madara.

Ciro úgy érezte, hogy felfordul az éhségtől és elhatározta, hogy inkább alamizsnát fog kérni. A péküzlet felől frissen sült kenyerek illatát hozta a tavaszi szellő. Fehérruhás ember ment előtte és fején nagy deszkán sorjában kirakott, még párolgó kenyerek pirosítottak.

Ciro úgy érezte, hogy kiszakad a gyomra. Arra gondolt, hogy jó lesz, ha oda ül a templom kapujába. Arra bicegett hát.

A templom nyitva volt. Az oltár fölött, mint valami csillagsor, apró lángocskák reszkettek. A levegőben tömjénzag áradt... **Ciro úgy**

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6 1/2 óráig kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/4 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Julius 13. Közig. bizottsági ülés.

— **Görög keletiek ünnepe.** Gör. kel. szerb polgártársaink holnap ünneplik meg keresztelő szent János születésének ünnepét, mely alkalommal egy a belvárosi, valamint a Váralja-utcában levő gör. kel. templomban délelőtt 10 órakor ünnepi istentiszteletet tartanak.

— **Uj törvényszéki elnök.** A király J. a. k. b. f. y. Pál temesvári kir. ítélőtáblai elnöki titkárát a karánsebesi kir. törvényszék elnökévé kinevezte.

— **Csernoch püspök Karlsbadban.** Dr. Csernoch János püspök szombaton titkárja, Pacha Agoston kíséretében több heti üdülésre Karlsbadra utazott.

— **Előleptetések a polgári iskolánál.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Erdős Béla nagybecskereki, Tóth József és Varga Jenő nagyszentmiklósi állami polgári iskolai tanárokat a IX-ik fizetési osztályba kinevezte.

— **Egyházi kinevezések.** Csernoch János dr. esanádi püspök az egyházmegye lelkészi karában a következő kinevezéseket eszközölte: Niedermayer Antalt, a szegedi tanítóképezde tanárát Szegedfelső központi plébánosá. Anton Miklós Szegedfelső központi koadjutort Zombolyára lelkésznek és Naszády József zombolyai lelkészt a szegedi tanítóképezde tanárává nevezte ki a püspök.

— **Házasság.** Schlechter Jakab, az északi izr. hitközség főkántora ma délután 5 órakor esküdtött hűségét Nagybecskereken Steiner Hermina kisasszonynak, Steiner Bernát itteni kereskedő szeretetreméltó leányának. A polgári esketés délután 5 órakor volt az állami anyakönyvi hivatalban, majd a násznép az izr. templomba vonult, ahol dr. Klein Mór áldotta meg az új házasság frigyét.

— **Tűzoltótanfolyam Nagybecskereken.** A torontálmezei tűzoltó-szövetség a folyó évben is vármegyei tűzoltó szaktanfolyamot szándékozik rendezni. A tervezett tanfolyamot folyó évi július 25-től 8 napon át az orsz. szövetség tanterve és szabályzata szerint csak az esetben fogja rendezni, ha legalább 30 hallgató jelentkezik. Tekintettel arra, hogy a szövetség ezzel a tervével a vármegye lakosságának érdekeit óhajtja istápolni azért, hogy minél több tűzoltót igyekszik kiképezni az alispán, most felhívja a közíg. hatóságokat, hogy a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel hasson oda, 1. hogy különösen azokból a községekből, ahol még szakképzett tűzoltók nincsenek, minél több alkalmas egyént küldjenek be a tanfolyamra; 2. hogy a kiküldötteket a községek anyagi segélyben részesítsék és pedig tekintettel azok polgári foglalkozására

érezte, hogy a szeméből könnyesepp tör elő. Szavakkal nem, csak szívében kéregetett ájtatosan:

— Az én istenem fiai, ti segítetek rajtam! Segítetek!

Az orgona bugva megszólalt és a hangja megreszkettette az oszlopokat. Az ájtatos hívők kettésével, hármával lépkedtek be a templomba. Egy koldus panaszosan siránkozott!

— Isten szerelmére, adjatok, adjatok! . . .

Ciro most a mostoha anyját látta, talpig feketében a templom felé közeledni. Arra gondolt, hogy mi lenne most, ha ő haza menne, mialatt a mostohája nincs otthon . . . A vágy, hogy egyen valamit, nem tűrt habozást. Elindult mánakján a kenyér reményében és oly gyorsan bicegett, hogy egy kis lány nevetve szólította meg:

— Mi az? talán kengyelfutó lett belőled, béna?

Egy pillanat alatt otthon volt. Lihegett és a szíve dobogott. Végtelen ügyességgel, zaj nélkül ugrott lépcsőfokról-lépcsőfokra. A fal egyik mélyedéséből előkötötte a kulcsot, amelyet mostohája odaszokott rejteni, ha elmegy hazulról. Mielőtt azonban kinyitotta volna az ajtót, a kulcslyukon át benézett a szobába. Luca az ágyon hevert és aludni látszott.

Ciro arra gondolt, hogy hátha vehetne a kenyérből, anélkül, hogy felköttené. És amíg a szíve hangosan dobogott, hogy azt hitte, hogy ez a dobogás felriasztja az egész házat, a kulcsot megfordította a zárban.

— És ha felébred?

A bátyja hanyatt feküdt és mélyen aludt.

olyan mértékben, hogy a kiküldöttek anyagi veszteségükért lehetőleg kárpótoltassanak és a mellett a tanfolyam tartama alatt a legszükségesebbel magukat elláthassák. Megemlíti az alispán, hogy a vármegyei tűzoltó-szövetség szerény anyagi viszonyaihoz mérten az ingyenes lakáson, kedvezményes ellátáson és vasuti jegyen felül is kész egyes hallgatókat segélyezni, de csak olyanokat, akik szegény és minden áldozatra képtelen községből jönnek.

— **Utóállítás.** Nagybecskereken ma ismét utóállítás volt d. e. 9 órakor az itteni Rezső laktanyában. Az utóállítás a polgári hatóság részéről Szilágyi Albert tb. megyei főjegyző, a közös hadsereg részéről Meska Ferenc, a honvédség részéről pedig Neuschl Ferenc alezredek elnökök. Polgári orvos volt dr. Plechl Szilárd megyei főorvos, a közös hadsereg részéről dr. Gáva Athanasz, a honvédség részéről dr. Tóth N. ezredorvosok. Az utóállítás részt vett még Gulay honvédfőhadnagy és Vinczenth közös hadseregbeli hadnagy. A mai utóállításra 32 állításköteles jelentkezett, akik közül 12 embert besoroztak.

— **A zombolyai uradalom eladása.** A Szegedi Napló legutóbbi száma írta a következőket: „Jó forrásból értesítünk bennünket, hogy Csekonics gróf zombolyai uradalmának 48 ezer katasztrális hold termőföldjét a földmívelésügyi minisztérium meg akarja vásárolni. Az alkudozásokat a földmívelési kormány nevében Lánzy Leó folytatja. A nagyrétkü birtok ötvenkét millió koronára van becsülve.”

A nagy feltűnésre alkalmas hír dolgában kérdést intéztünk illetékes helyre, ahonnan azt a kijelentést kaptuk, hogy a hír teljesen alaptalan. Az uradalom eladása dolgában semmiféle tárgyalások nem folytak és nem folynak s egyáltalán föl sem merült ilyen terv.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk. Hajduska Zoltán felsőkereskedelmi iskolai tanuló, néhai Hajduska Béla, volt vasuti raktáros fia hosszabb szenvedés után tegnap d. e. 18 éves korában meghalt. A korán elhunytat ma délután temették el a helybeli izr. temetőbe nagy részvét mellett.

— **Nagybecskerek egészsége.** Dr. Weiserschan József városi főorvos most állította össze Nagybecskerek városának június órá vonatkozó egészségügyi statisztikáját. A jelentés szerint az elmúlt hónapban élve született 63, halva született 2. A halálozások száma 80; ebből 7 éven alól meghalt 39, hét éven felül pedig 41. A kórházban meghalt 13 idegen és 6 helybeli illetőségű ember. A halálokok a statisztika adatai szerint a következők: Kanyaróban a statisztika adatai szerint a következők: Kanyaróban meghalt 1, hasihagyásban 1, gyermek-hasmenésben 2, gümőkórban 18, veszezületett gyengességben 4, gutaütésben 1, szervszívájában 7, tüdőgyulladásban 9, egyéb természetes halálok következtében meghalt 33. Az erőszakos halálok következtében meghaltak száma 4. Ami a város általános egészségügyi viszonyait illeti, úgy az a május havhoz képest kedvezőbbnek mondható, amennyiben az általános megbetegedések száma csökkent s a születések és halálozások közötti arány is kedvezőbb eredményt mutat. A hevenyrágályos betegségek

Az asztalon magános gyertya égett és sötét árnyékokat szórt szíjjel.

Amint a kenyeres láda közelébe ért, megállt, hogy erőt vegyen reszketésén, az aivóra nézett, aztán mindkét mankóját hóna alá kapta és megpróbálta felemelni a láda tetejét. Ez most hangosan megcsikordult.

Luca fölrezzent és a mint megpillantotta öcsesét a kenyeres láda körül settenkedve, ordítani kezdett és az öklét rázta, mint valami eszelős:

— **Tolvaj! Tolvaj!** — ordította magánkivül. A düh fojtogatta. Mialatt öcsese éhségtől, kábultan a kenyeres láda fölé hajolt és reszkető kézzel egy darabka kenyeret keresett, ő lemaszott az ágyból és odarohant, hogy megakadályozza ebben. A láda sulyos fedelét Ciro nyakára rántotta, aki most megsebesülve, kétségbeesetten megszabadulni igyekezett e kelepce, e nyaktilló alól. Ettől az ellenszegüléstől Luca még inkább elvesztette önuralmát és testének egész súlyával ránehezedett, hogy valósággal lefejezze a testvérét. A láda teteje nyikorgott, belenyomult az élő husba, összezúzta a nyakcsigolyáját, szétrombolta az ereket és inakat. A lánán egy szétrombol test lógott, amely már meg se moccant.

Most, a hogy a kis nyomorék lefejezett testét ott látta maga előtt, örjítő félelem fogta el. Néhányszor még körülbotorkált a szobában, amelyet az egy szál gyertya kísértetiesen világított meg, aztán az ágyba vetette magát, magára huzta a takarót és összekuporodott alatta. A nagy csöndben csak fogainak vacogása hallatszott, érdesen, durván, mintha vasat ráspolynának.

Gabriel d'Annunzio.

közt csak a kanyaró lépett fel sürűbben, míg a többi ilyenemű betegség csak szórványosan fordult elő. Tüdővészben 18 ember halt meg. Trachomára 131 embert vizsgáltak meg, beteget nem találtak közöttük. Az országos betegápolási alap terhére 94 szegényorsu ember részesült orvosi ellátásban. Rendőrorvosilag 3 megvizsgált közül kettőt a kórházba szállítottak. A megyei „József” kózkórházban az elmúlt hónapban 252 beteget vettek fel, 254-et pedig elbocsátottak. Ugyanott 6 helybeli és 13 idegen illetőségű beteg halt meg. A városi menedékházban tartózkodott a múlt hónapban 21 férfi és 16 nő. Heveny és idült ragályos betegségek lefolyása után 27 gőz- és 9 formalinfertőtlenítéssel egybekapcsolt lakáztisztítást végeztek. Az élelmi szerek piacát szintén több ízben megvizsgálták s a tapasztalt kihágásokról jelentést tettek a rendőrségnek. Himlő ellen beoltottak 729 csecsemőt, 452 pedig újraoltásban részesült. A helyben működő szülésznök műszereit és naplóját szintén megvizsgálták s azokat rendben találták.

— **A hajózás szünetelése a Bégán.** Az Alsó-Béga hajózási m. kir. kirendeltség az érdekeltség tudomására hozza, hogy a bégatoroki kamara-zsilipnél végzendő kotrási munkák gyors végrehajtása érdekében a hajózást e zsilipnél folyó évi július hó 7-ike reggeli 6 órától kezdve 3. legfeljebb 4 napra teljesen beszünteti.

— **A polgári iskolai tanárok gyűlése.** Az Orsz. Polg. Isk. Egyesület tegnapelőtt fejezte be évi közgyűlését Vaszkó György elnök vezetésével. A napirend során Szenes Adolf (Nagybecskerek) megállapítja, hogy a magyarságot óriási missziót teljesítő polgári iskola eredménytelenségének okai a következők: a sajtó kellő támogatásának hiánya s a minisztérium nyilvánvaló erős ellenzése, amelyet azzal is kimutatott, hogy a közgyűlésen nem képviseltette magát. Ezután megejtették a választásokat, amelynek eredménye szerint a tisztikarba megválasztották Nagybecskerekéről ellenőrné Szentes Adolfot, a választmányba pedig Zombolyáról Bős Edét.

— **A vasutasok mulatsága.** A nagybecskereki vasutasok özegegyi és árva-alapjuk javára tegnap délután parkünnepélyt rendeztek Bégaszentgyörgyön. A mulatság, amely iránt már hetekkel ezelőtt érdeklődéssel viseltették az itteni közönség, a lehető legjobban sikerült, amennyiben a mulatságon mintegy hétszáz ember vett részt, részint városunkból, részint pedig a szomszédos községekből. Becskerekéről a közönséget egy rendes és két különvonaton szállították ki a mulatság színhelyére s a vonatok mindegyik alkalommal zsufolásig megteltek. A délután 5 órai különvonatot küldöttség várta zenezóval s az érkező vendégeket a parkgondnokság nevében Paltzmann Aladár üdvözölte. Azután a közönség vidám zenezóval a parkba vonult, ahol délután 6 órától este 8 óráig sikerült cabaré-előadás volt s a közönség a szereplőket élénk tapsokkal jutalmazta meg. Este 8 órakor megkezdődött a táncmulatság, majd szépen sikerült tűzijátékban gyönyörködhetett a közönség. Ugyanekkor dr. Szlammer Ágoston állomásfőnök szép beszédben köszönte meg a vasutasok nevében a közönség érdeklődését. Ezután folytatták a táncot, amely a legvidámabb hangulatban egész éjfélig tartott, amikor ezután a közönséget ismét két különvonaton szállították be Nagybecskerekre.

— **Öt betörés egy napon.** Palatinus Ignác, ittvárnoki illetőségű tolvaj valóságos remekelt a minap Szőregh községben, ahol öt különböző helyen tört be egy napon. Palatinus hajnalban kileste, hogy melyik ház marad gazdátlanul amiatt, hogy a ház népe mezei munkárament. A reggeli órákban ismeretlen módon bejutott a házakba s mindegyik házból lopott el kisebb-nagyobb pénzüsségeket. Az ötödik betörési is sikeresen végezte Palatinus, mikor a háznak egyik tagja véletlenül hazaérkezve látta, hogy a tolvaj kifelé oson az udvarból. A karosult lármát csinált, a szomszedság összefutott s elfogta a tolvajt, akinél a csendőrség a lopott vagyon meg is találta. Palatinus most a nagykikindai ügyés-ség fogházában várja büntetését.

— **Elfogott lókötők.** A szőregh csendőrség a napokban jó fogást csinált. Letartóztatta Csehák András hírhedt lókötőt, éppen abban a percben, amikor a lopott lovakat akarta értékesíteni Deszk községben. A lovakhoz érdekes módon jutott Csehák, aki szeretőjével, Szücs Zsuzsanával követte el a lopásait. Csehák mult hó végén szolgálatra jelentkezett Muzsnay Ferenc, birkisi intézőnél, szeretője pedig, akit Csehák feleségének nevezett, ugyanoda cselédnek szegődött el. A jeles pár két napi szolgálat után egy csendes éjszakán kiválasztotta a tanya két legrészebb lovat s azt egy könnyű kocsit elé fogva, megugrott a tanyáról. Az egyik lovat és a lószerszámot már eladta Csehák, azonban Deszken, ahol a másik lovat kezdte árusítani, gyanut fogtak az emberek s így a

jeles firma esendörkékre került. Szeretője azonban neszét vette a dolognak s megugrott. Csehákot a törökkanizsai járásbíróhoz átkísértette a lugosi járásbíróhoz, mert a lókötésért ez fog törvényt ülni fölötte.

Ingyen. ingyen. ingyen. A csecsemő (Der Säugling) brosjúra, egy gyermekorvostól, minden anyát utbaigazit, hogyan neveli helyesen, hogyan táplálja helyesen kedveltjeit és hogyan védi meg hatásosan az ijedelmet keltő nyári betegségek, hányás, hasmenés, bélhurut stb. ellen. Címmel ellátott levelezőlapot tessék küldeni Kufeké R.-nak, Bécs, I.

Színház, irodalom.

*** Polgárok Belgrádban.** Polgár Károly, a délvidéki színikerület igazgatója tegnapelőtt jól szervezett társulatával bevonult Belgrádba, ahol a „Kolloratz” nyári színházban egyelőre nyolc operett-előadást fog tartani. E héten a tervezett ciklus két előadása már lezajlott és Polgár társulata osztatlan elismerésben részesült. Nagy és intelligens közönség töltötte meg az óriási színházat és színet nélkül tapsolta, zsviózta a kiváló magyar művészeket, akik mind tudásuk és tehetségük legjavát nyújtották. Nurich Bronihlav, a „Politik” szerkesztője a legnagyobb elragadtatással írt a szerbek vezető lapjában Polgár társulatáról és előadásairól. Polgár társulata Belgrádból nyári állomáshelyére, Herkulesfürdőre megy, ahol nagy bérlettel várják.

*** Új latin tanítási módszer.** Lippay György dr., a szegedi állami főgimnázium kitűnő tanára, módszertani tanulmányt bocsájtott ki fizet alakjában: A genetikus, vagy apperceptív módszer a latin nyelv tanításában címmel, melyben a vergő nyelv tanításának eszközei között rámutat egy olyanra, hogy attól a jövőben nagyobb sikereket remélünk elérni. Ez a módszer, melyet a szegedi állami főgimnáziumban már részben keresztül is vittek, a paedagógiaának sarkalatos vívmánya. Az előttünk fekvő tanulmány Lippay Györgynek helyes felfogását s tiszta logikáját is nyilvánvalóvá teszi módszerének fejtegetésében. Sajnos, a nagy közönség nem igen tud felmelegedni a komoly tanulmányok művelői iránt, noha minden szülő s ezenkívül a közélettel valami szorosabb viszonyban levő intellektusu embert közelebről érdekel az ifju nemzedéknek nevelése. Lippay tanulmánya arról győz meg, hogy az érdeklődés felkeltésében előjár e munka, amely egyszerű, könnyen felfogható módon bizonyítja be a genetikus módszernek előnyét.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Végre mégis csak elkövetkezik a nyári vakáció. Ma ugyanis hamarosan letárgyalták az utolsó törvényjavaslatot is, melyet a kormány a birtokrendezésről benyújtott. A héten ugyan még lesz egy ülés, hogy a főrendiház üzeneteit átvegyék, de ez már voltaképpen nem zavarja a vakációt.

A mai ülést Návay Alajos alelnök háromnegyed 11 órakor nyitotta meg. csekély számú képviselő jelenlétében. A kormány részéről is csak Wekerle Sándor, Günther Antal és Josipovics Imre voltak jelen.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után harmadszori olvasásban megszavazták a végrehajtási eljárás reformjáról szóló törvényjavaslatot, Mérey Najosnak egy jelentéktelen stiláris módosításával. Az elnök indítványozza, hogy az erről szóló jegyzőkönyvet nyomban hitelesítsék és küldjék át a főrendiházhoz. A Ház ehhez hozzájárul.

Ezután Ferenczy Géza előadó ismerteti a birtokrendezésről szóló törvényjavaslatot s ajánlja azt elfogadásra.

Bredicianu Koriolán nemzetiségi szóal elsőnek a javaslatához. Panaszodik, hogy a nemzetiségekkel nem bannak egyenlőképpen. Kifogásolja a javaslat egyes részleteit, de általánosságban elfogadja.

Artim Mihály körülbelül ugyanilyen értelemben beszél, de ő is elfogadja a javaslatot.

Mezőssy Béla államtitkár polemizál a felszólalókkal s a kifogásokra kellő felvilágosításokat és magyarázatokat ad.

Günther Antal igazságügyminiszter hangoztatja, hogy a telepítési bajok orvoslása érdekében a kormány mindent elkövet. A telepítéseket azonban a kormány forszírozza, mert azt az állam érdeke megkivánja. Hangsúlyozza, hogy a nemzetiségek egyenlő elbánásban részesülnek, de figyelmébe ajánlja a vezetőknek, hogy ne izgassák a népet. Ajánlja a javaslatot elfogadásra.

A képviselőház a javaslatot általánosságban el is fogadta s áttért a részletes tárgyalására.

A részletes tárgyalásnál Nagy György, Bredicianu Koriolán és Bernát István szólaltak fel, akik módosításokat nyújtottak be.

A Ház csak Bernát István módosítását fogadta el s miután több szónok nem volt, részleteiben is megszavazta a törvényjavaslatot.

A holnapi ülés napirendjének a megállapításával az ülés véget ért.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökből eredő hírek szerint Wekerle Sándor miniszterelnök augusztus elején Ischlbe utazik a királyhoz, hogy jelentést tegyen neki.

A képviselőház szünete.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház holnapi ülésén harmadszori olvasásban megszavazzák a birtokrendezési javaslatot, azonkívül az elnök terjeszt be jelentéseket. Ezután a Ház péntekig nem tartana ülést, amikor letárgyalná a főrendiházról átküldött végrehajtási novellát és hirtint október 5-ig elnapolja magát.

Szterényi Karlsbadban.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szterényi József kereskedelmi államtitkár e héten Karlsbadba utazik az ott üdülő Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszterhez.

A végrehajtási novella.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése 10 óra helyett csak háromnegyed 11 órakor kezdődött, mert előzőleg Wekerle Sándor miniszterelnök, Návay Alajos alelnök, Günther Antal igazságügyminiszter s több képviselő, köztük Nagy György, a végrehajtási novellának 7-ik szakasza ügyében tanácskoztak. A tanácskozáson a szakasznak módosítására kapacitáltak Nagy Györgyöt, amivel a szakasz visszanyerné eredeti értelmét. Az egész módosítás egy „is” szócskából állott volna, de Nagy György nem ment bele a módosításba s így mégis csak a főrendiháznak kell korrigálni a szakaszt.

Leégett gyár.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. távirata.) A fővárosi Hazslinszky-féle vegyészeti gyár az éjjel kigyuladt s úgyszólván teljesen leégett. A kár igen nagy, de biztosítva volt. Azt mondják, hogy a tűz gyújtogatásból keletkezett, miért is most széleskörű vizsgálat folyik.

A légszeszgyári sztrájk.

Budapest, július 6. (A „Torontál” eredeti távirata.) A légszeszgyári sztrájk ügyében tegnap gyűlést tartottak, amelyen elhatározták, hogy a belügyminiszterhez fordulnak, hogy vegye ő kezébe a béketárgyalásokat.

Az Eulenburg-pör.

Budapest, július 6. (A „Torontál” ered. távirata.) Berlińi sürgöny szerint Eulenburg herceg pörének tárgyalását ma délelőtt folytatták. A délelőtt folyamán még Bernstein igazságügyi tanácsost hallgatták ki. A tárgyalás folyik.

Határidő-üzenet.

Budapest, július 6. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	22:22 — —
Rozs (októberre 1908.)	18:40 — —
Zab (októberre 1908.)	16:96 — —
Tengeri (rég)	14:08 — —
Tengeri (augusztusra)	14:22 — —
Tengeri (új, októberre)	14:40 — —

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

1034. bvk. 1908. sz.

622-1.1

Arverési hirdetmény.

Alólírott kir. bir. végrehajtó által közhirre tétetik, miszerint a tek. nagybecskereki kir. járásbíró 1908. évi V. 340., 418., 489. és 460. számú végzése folytán dr. Obadean Pál nagybecskereki ügyvéd által képviselt Voda Györgyné, Vulkán Emil écskai, Csukda Petru (Ledes) nagytoraki és dr. Obedeau Pál nagybecskereki lakos felpe-resek részére Gilezán Valér románécskai lakosnál 920 kor., 55 kor. 35 fill., 320 kor. 80 fill. és 279 kor. és járulékaik iránt kielégítési végrehajtás utján 1908. évi márciusi, hó 30-ik napján Románécskán lefoglalt, 1161 kor.-ra becsült butorok, 2 ló, 1 kocsi, 1 tehén stb.-ből álló ingók Románécskán alperes lakásán birói árverésen készpénzfizetése mellett leendő eladatása 1908. évi jul. 18-ik napjának d. u. 3 órájára tüzetett ki az 1908. évi V. 340/7. sz. a. keit végzése alapján az árverés elrendeltetvén, annak az alap-, illetve felülfoglaltatón követelése erejéig is, 1881. évi LX. t. c. 120 §-a értelmében, amennyiben törvényes zálogjogot nyertek volna, meg fog tartatni

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, miszerint az 1881: LX. t. c. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéséig alólírotthoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Nagybecskereken, 1908. évi július 2.

Kiss István,
kir. bir. végrehajtó.

1401/1908. sz. A nagybecskereki járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetmény.

Bégaszentgyörgy községében a II-od segédjegyzői állás megüresedvén, melynek javadalma állami kiegészítéssel 1000 kor. fizetés továbbá egy két szobából s megfelelő mellékhelyiségekből álló szabad lakás, a pályázatot ezennel hirdetem és felhivom pályázni óhajtókat, hogy eziránti felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb f. évi aug. 1-ig adják be.

Nagybecskerek, 1908. év július 1.

Lowieser Imre,
f. szolgabíró.

618-3.3

STAUB B. VERSEÇZ

a legolcsóbban szállít saját
termésű, egy éves, kitűnő

fehérborokat,

nemkülönben saját égetésű,
tisztá törkölypálinkát is.

807x10.6

